

[De Martinitoren in Groningen](#)

© [Marcel van den Bergh / de Volkskrant](#)

Toezichthouder: ook bij gebruik aardwarmte is er bevingrisico

Staatstoezicht op de Mijnen kritisch over Gronings project

Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) trapt op de rem bij de toepassing van aardwarmte in de stad Groningen. De gemeente wil ruim tienduizend huizen verwarmen met aardwarmte, een duurzaam alternatief voor aardgas. Maar volgens de toezichthouder kan aardwarmte de kans op aardbevingen vergroten. De partijen die het project uitvoeren zouden te weinig verstand van de nieuwe techniek hebben om het risico goed te kunnen inschatten.

Door: Jurre Van den Berg 2 oktober 2017, 21:53

Bij aardwarmte of geothermie wordt benut dat de temperatuur diep in de aardbodem veel hoger is dan die aan het oppervlak. Water kan op milieuvriendelijke wijze worden verwarmd door het diep de grond in te duwen en het daarna weer op te pompen.

De Nederlandse overheid, die om de klimaatafspraken van Parijs na te kunnen komen woonhuizen voor 2050 van het aardgasnet wil afkoppelen, heeft hoge verwachtingen van aardwarmte. 'Ik verwacht dat geothermie zal uitgroeien tot een belangrijke bron van hernieuwbare warmte', schreef minister Kamp van Economische Zaken in 2015. De Nederlandse overheid zet intussen vol in op aardwarmte. In en rond Amsterdam en Rotterdam bestaan plannen om honderdduizenden huizen op aardwarmte aan te sluiten.

Groningen wil aan de noordwestkant van de stad twee putten boren van 3,5 kilometer diep. Het omhoog gepompte water, van 120 graden Celsius, moet woonwijken verwarmen. Het afgekoelde water gaat terug de bodem in. Het project WarmteStad, een initiatief van de gemeente en het Waterbedrijf Groningen, kost 60 miljoen euro. De aanleg van het warmtenet is deze zomer begonnen, maar de winningsvergunning is nog niet afgegeven. Het SodM schreef maandag in een kritisch advies aan Kamp dat Groningen eerst een 'seismische risicoanalyse' moet laten uitvoeren: een studie naar het aardbevingrisico.

De bedenkingen beperken zich niet tot de Groningse plannen. Het SodM toonde zich in juli al bezorgd 'omdat de risico's ten gevolge van geothermie onvoldoende in beeld zijn'. De veiligheid van aardwarmteprojecten kan volgens de mijnbouwexperts nog niet worden gegarandeerd. 'De sector is nog onervaren, te beperkt in omvang en deelt de opgedane kennis onvoldoende.' Ook raadde de toezichthouder de minister deze zomer aan terughoudend te zijn met geothermie in gebieden waar een risico is op aardbevingen, zoals in Groningen en Limburg.

De gemeente Groningen voelde zich gisteren overvallen door de kritiek en beraadt zich op een reactie

Volgens de toezichthouder vinden aanbieders aardwarmte behalve vanwege het milieu ook aantrekkelijk omdat de aanleg goedkoper is dan woningen aansluiten op het gasnet. 'Vergunninghouders, projectontwikkelaars, adviseurs, aannemers en toeleveranciers proberen de bouw- en ontwikkelingskosten begrijpelijkerwijs zo laag mogelijk te houden.' Die focus zou al hebben geleid tot incidenten als vermenging van grond- en productiewater, door materiaal van onvoldoende kwaliteit en door ondeskundigheid.

Het reservoir warm water waar het Groningse geothermieproject uit gaat putten ligt op dezelfde diepte en in dezelfde zandsteenlaag als het Groninger aardgas. De gaswinning veroorzaakt aardbevingen. Daarom adviseert het SodM terughoudendheid: ook het aardwarmteproject zou gepaard kunnen gaan met risico's voor omwonenden en kans op schade. De gemeente Groningen voelde zich gisteren overvallen door de kritiek en beraadt zich op een reactie. Het project loopt door de kritiek van het SdoM vertraging op.

Hoogleraar aardwetenschappen Jan-Diederik van Wees van de Universiteit Utrecht vindt de inschatting van de toezichthouder reëel. Een risicoanalyse is daarom wenselijk, zegt hij. 'Maar pas als je gaat boren kun je meten wat er in de bodem gebeurt.' Er is volgens hem geen reden om kritisch te zijn over aardwarmte in het algemeen. 'Het blijft een veelbelovend alternatief voor fossiel. In West-Nederland is de bodemgesteldheid heel anders dan in Groningen. Rond Parijs wordt al decennia zonder problemen gebruikgemaakt van aardwarmte.'

